

Ett soldattorp i Fulltofta

Av Agda Lundgren

Soldattorpet Hagahus låg i närheten av Budahus och räknades i mantalslängderna (1848) till denna gård. Det byggdes våren 1830 med hjälp av pigor och drängar från en gård i Fogdarp, som tillhörde Fulltofta herrgård. Det skulle bli ett dubbeltorp för två indelta soldater, Per Lind och Sven Åsberg. Det var ett sk klinehus. Drängarna reste stolparna och bjälkarna och flätade samman enevdjorna, som skulle fylla utrymmet mellan stolparna. Töserna skulle "smäcka in" lera i flätverket, så det blev tätt. Köken låg i mitten intill varandra, vid sidan därom det enda boningsrummet med jordgolv och ytterst på gaveln förrådsrummet, "härbargshuset". Från ytterdörren kom man direkt in i köket med den öppna härden och skorstenen vid bakre väggen.

Till detta torp flyttade alltså våren 1830 indelte soldaten Per Eriksson, född i Linderöd 1806, därav soldatnamnet Lind. Han var soldat för Fulltofta herrgård i ca 30 år. Han kom dit som nygift, men lyckan blev kort. Knappt ett år senare dog hustrun Kjersti tillsammans med de nyfödda tvillingarna. Efter ett par år gifte Per om sig med en av pigorna från Fogdarp, den kavata och gladlynta Elna, som hade varit med vid husbygget. År 1834 fick de en dotter, Kjersti, men de tre följande barnen dog som spädbarn, så kom Ola 1843, ytterligare ett barn, som dog, och så till sist Bengta 1848 och Lars 1851.

Ett träd till bränsle

Till torpet hörde en liten lycka för potatis och kanske lite säd. Per måste naturligtvis själv odla upp jorden. Så småningom kunde man ha en och to m två kor. Halm till foder fick man från herrgården och hö från Mjälströ kärr. Man hade också en gris till jul. Till bränsle utsågs en bok per år, som soldaterna själva fick fälla och hugga sönder.

Soldaternas tjänstgöring omfattade upp till 6 månader per år. De fick bli vakta fångar på Malmö fästning. Under höst och vinter brukade Lind tröska säd vid herrgården. Han fick en tunna säd, när han hade tröskat 20.

Tjänst i Danmark

Den mest spännande tiden av soldatlivet var åren 1848–1850, då Lind och Åsberg skickades med bland soldaterna till Danmark under dansk-tyska kriget. Svenskarna deltog inte i kriget utan skulle ligga som skyddsvakt i norra Slesvig. De hade det bra och bekvämt där och fick massor av god mat. Tom lössen blev så stora, att soldaterna brukade "tjyra dom i fönsterkarmen å fora dom me sillarompör", som Per Lind skämtsamt skrev till sin Elna. Han var av naturen magerlagd, och enda gången han var fet var när han kom hem från Slesvig. När han skulle hugga ved, lade han sig på knä vid huggkubben, för han fann det för ansträngande att böja sig. Men då kom Elna och knuffade undan honom: "Onnan me de, ja hogger säl mitt bränne."

När Lind slutade som soldat, måste han lämna soldattorpet. Han fick timmer, som han själv måste fälla, och bygga en stuga vid Åkarp och röja mark. Det var bara enbackar och sten. Han sålde enris "till stan", förmodligen Malmö, och skickade det med Paul "Järsing" från Mannarp. Han fick också 36 riksdaler om året i pension. Det hade funnits ytterligare en pensionskassa, men den hade förskingrats.

Per Lind blev bara 64 år gammal. Han dog efter bara ett par dagars sjukdom år 1870. Hustrun och Ola fick bo kvar i stugan en tid. Bengta gifte sig i december 1870 med smeden Anders Lundgren i Fulltofta, och Lars emigrerade till Australien. Kjersti, den äldsta, hade redan i sin ungdom flyttat till Köpenhamn med sin svenske man. Där blev de mormoner och emigrerade sedan till Utah i Amerika. Systrarna skrev till varandra i många år. En av Kjerstis söner kom över till Sverige som mormonpräst för ett par år, och så sent som 1938 började hennes yngsta dotter skriva brev till sin moster i Sverige. Brevväxlingen pågick några år.

Ja, så berättade Bengta Lundgren vid 90 års ålder om sitt hem och sina föräldrar och syskon för ett av sina 18 barnbarn: 9 i Amerika, som hon aldrig sett utan bara hört talas om i brev, och 9 i Skåne, de flesta inom ett par mils omkrets, och alla älskade och beundrade henne.